

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

După Botezul Domnului nostru Iisus Hristos

— Indemnuri pentru după-praznic —

De pr. A. Cuznețov

„Astăzi firea apelor se sfințește și se desparte Iordanul, și-și întoarce curgerea apelor sale, văzând pe Stăpânul botezându-Se”.

„Cu pace să ieșim”. După aceste cuvinte clerul și poporul, în procesiune solemnă, se îndreaptă spre un râu, sau un loc anume pregătit, unde Sfântă Crucea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se va cufunda în apă. Pentru ce acest act liturgic se repetă, în aceiași zi, an de an? Fără îndoială ca o amintire a Botezului Domnului nostru la râul Iordan și, apoi, pentru sfințirea apei. „Astăzi firea apelor se sfințește... văzând pe Stăpânul botezându-Se”.

Da, prin amintirea Domnului nostru Iisus Hristos și prin cufundarea sfintei și de viață dădătoarei Cruci, apa se sfințește, se face sfântă, binefăcătoare pentru trup și suflet, iar pentru vrăjmașul neamului omenesc devine înfricoșătoare. Apa obicinuită, după natura sa, e folosită și necesară numai pentru trupul nostru; dar prin sfințire, natura ei să schimbă, se îmbunătățește, se înalță după efectul ei, devine mântuitoare, nu numai pentru trupul ci și pentru sufletul nostru.

Din cele de până aici, se desprinde lămurit următorul adevăr: aducerea aminte și chemarea Domnului nostru Iisus Hristos, în totdeauna și în toate cazurile, e mântuitoare pentru noi.

De sigur, ajutorul, darul într'o formă sau alta, îl căpătăm pentru trupul și sufletul nostru, pentru sănătatea și mântuirea noastră, dacă cu cuget curat, cu frică, evlavie și dragoste chemăm Numele Celui Prea Înalt, rostind: „Doamne

Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluește-ne!” Dacă și la amintirea numelui binefăcătorului tău simți în inima ta căldură, plăcere, chiar bucurie oarecare; cu atât mai mult inima noastră se va umplea de bucurie pentru Atotbunul și iubitorul nostru Domn Iisus Hristos, a cărui dragoste față de noi oamenii este negrăită și nemăsurată?!

Dacă apa — care este un element fără de simțire și, totuși, par'că simte Intrarea Domnului în ea — se curățește, se sfințește, „văzând pe Stăpânul botezându-Se”, oare noi ființe înzestrate cu multă simțire, cu multă înțelepciune, la aducerea aminte de Numele Răscum-părătorului nostru, nu ne vom face mai curați, mai drepți? Nu vom simți, oare, Fața Lui? Chiar în viața noastră de toate zilele, în prezența unui demnitar, sau a unei persoane stimaie, cine dintre noi nu ia o ținută mai aleasă și mai cuviincioasă?

Apoi și Dumnezeu Tatăl, din dragostea Sa față de Fiul Său cel de o ființă cu Dânsul, oare va înceta să fie mult-milostiv față de aceea cari, înaintea Lui, rostesc și cer în Numele Fiului Său?

Care mamă iubitoare nu-și îndreaptă privirea sa plină de recunoștință, chiar de dragoste acolo, unde cu laudă se rostește numele fiului ei scump?

Da, iubite creștine, chiamă pe Fiul, și-atunci Dumnezeu Tatăl va fi Tatăl tău, asemenea și împărtășirea Sf. Duh va fi cu tine. Numele Domnului nostru Iisus Hristos este o armă nebiruită, un scut sigur de apărare împotriva vrăjmașilor noștri văzuți și nevăzuți; este un izvor neseacă, de sănătate și mântuire. Și astăzi

încă, cel viclean fuge la auzul Numelui Lui; cei neputincioși capătă putere; iar ceeace e pricinuitor de moarte își pierde puterea ucigătoare (Mc. 16, 17—18). Lui nimic și nimenea nu-i va putea sta împotriva.

Numele Cel Sfânt al Lui îți ajută și atunci când ești stăpânit de vre-o patimă, când ești covârș de vre-o neputință sufletească sau trupească, sau când ești la o răspântie a vieții tale, când ai pierdut busola, un pas înainte și te-ai prăbușit în prăpastie: atunci cheamă Numele Lui, fă Sf. Cruce și ești scăpat.

Adese ori ne plângem, suntem gata de a cărti: De ce suntem așa de slabi în luptă cu patimile noastre? De ce necazurile vieții ne copleșesc? De ce dușmanii ne covârșesc? De ce cugetul necurat nu ne lasă în pace? De ce nedumeriri ne duc până la disperare? De ce durerile și suferințele le suportăm așa de greu? De ce nu facem ceeace ne place, ci mai bucuros ne însoțim cu scârba și urăciunea? De ce suntem așa de iuți la rău și înceți la bine? De ce nu suntem îngeri, spirite curate, iar nu oameni, ființe slabe? De aceea, fiindcă am uitat de Iisus Hristos Domnul nostru. Pentru că uităm să chemăm Numele Lui. Pentru că nu-L chemăm neîncetat, cum fac îngerii văzând fața Tatălui Ceresc.

Suntem slabi și neputincioși numai atunci, când suntem fără Iisus Hristos. Iar cu El suntem puternici, de neînvins. Da, este în lume și o putere vrăjmașă, care ne împinge neîncetat spre rău. Puterea aceasta e mare; aceleia, numai singuri, cu greu putem să-i rezistăm; dar când Iisus Hristos este cu noi, atunci puterea

cea rea devine slabă și fricoasă. Ea chiar și numai la chemarea Numelui Sfânt, fuge de noi, se topește ca ceara de văpaia focului, se pierde ca întunerecul de răsăritul soarelui,

Astfel, iubite creștine, să ne aducem mai des aminte de Domnul nostru Iisus Hristos, care s'a botezat în Iordan, a sfințit și sfințește și acum apa, spre curățirea și mântuirea trupului și sufletului nostru, spre eliberarea noastră de patimi, de cuget necurat și de toate dorințele pierzătoare, spre îndepărtarea dela noi a tuturor slăbiciunilor și necazurilor și spre înmulțirea grației Dumnezezești în noi.

Cu Numele Domnului să fim totdeauna și pretutindeni, știind, că Numele cel Sfânt al Lui ne va păzi de pierzare.

Dragostea lui Dumnezeu

meditație de *Preot Ștefan Corpadea Arini.*

MOTTO

„Dumnezeu așa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul său Unul Născut” (Ioan 3,16)

Intreaga fire ne vorbește despre nemărginita dragoste a lui Dumnezeu față de omenire. Tatăl nostru ceresc este izvorul vieții, al înțelepciunii și al bucuriei. Să privim minunatele lucrări ale firii și să medităm nițel cât de mult și cât de bine se potrivesc aceste lucrări cu nevoile nu numai ale omului, ci chiar și cu a oricărei alte viețuitoare. Lumina soarelui care face să rodească farina, ploaia binecuvântată care inmoaie pământul, apoi mărilor, pustiurile, toate vestesc dragostea lui Dumnezeu.

Dumnezeu este Acela care înzestrează cu nevoile zilnice toate creaturile, după minunatele cuvinte ale psalmistului: „Toate dela tine așteaptă, să le dai hrană la vreme; de le-o dai ele o primesc; de-ți deschizi tu mâna, toate se umplu de bunătați” (Ps 103,127-28).

Ceva despre Sfinții din Pateric și învățătura lor

— Pagini din Mistica Orientului creștin ortodox —

De *Mihail Wieder*

(Urmare din Nr. 52 a. tr.)

Lumea Sfinților este punctul armonic, sinteza lumilor și a creațiunii. Sfântul posedă cheia păcii. Prin supunerea lui absolută față de Dumnezeu, își restabilește în jurul său ordinea, ierarhia primordiale, starea de înainte de păcat. „Povestea unul din Părinți pentru Avva Pavel, că acesta prindea cu mâinile sale cheraști (șerpi veninoși), scorpii și șerpi și îi rupea în două. Și i-au făcut lui frații metanie, zicând: „Spune-ne nouă ce lucrare ai făcut, de ai luat darul acesta?” Iar el a zis „Lertaț-mă, părinților, de va câștiga cineva curățenie, toate i-se supun lui, ca și lui Adam când era în rai, mai înainte până a nu călca porunca (Pag. 208 *)”.

Prin curățenie de păcat, adică supunerea porun-

ci or lui Dumnezeu, Sfântul redobândște chipul lui Dumnezeu, nimbul pe care toată creațiunea, toate viețuitoarele îl văd, afară de noi oameni păcătoși. Oh, grozăvenia păcatului! Făratele sălbatice ne întrec în cunoașterea celor înainte! Se îmbânzesc, se supun Sfântului; îl cunosc; văd ce noi nu vedem. S'a păstrat în ele cunoștința misiunii lor, spiritul ierarhic, de ordine, cu care au fost create!..

Nu trebuie să uităm, că lumea cosmos-ul e creat cu un plan, după un sistem ierarhic. Înainte de păcat, întreagă creațiunea era supusă omului; așa, că așa zisa anarhie din lume își are cauza în păcatul original. Răsvărtirea omului față de Dumnezeu a implicat răzvrătirea întregi naturi contra omului. Contrăzicerile aparente sunt, deci, ceva subiectiv, nu obiectiv. Noi le vedem, le observăm din afară, pentru că sunt în noi... Lumea, care ne înconjoară, este ecoul strigătului sufletului nostru.

Lumea Sfinților este, în primul plan, pace cu Dumnezeu. Sfântul are pe Dumnezeu pretutindeni. Pacea înseamnă posedarea obiectului dorit. Prezența vecinică al lui Dumnezeu: aceasta este dorul Sfântului. A fi Sfânt înseamnă a șterge depe tabla memoriei toate amintirile nimicurilor iubite, toate formele, toate ur-

*) Citatele se fac după ediția de „Pateric”, tip. în Iași în anul 1913.

Dumnezeu a creiat pe om întru început fericit. Acest pământ frumos, care a eșit din mâinile Ziditorului, n'a purtat nici grija boalei, nici povara bostemului. Ceeace a adus, însă, suferința și moartea în lume este călcarea poruncii dumnezeiești. Dar cu toate acestea dragostea lui Dumnezeu, și în mijlocul celor mai cumplite suferințe, nu încetează să se învedereze. Este scris că Dumnezeu a blestemat pământul din cauza păcatului strămoșesc. Spini și pâlămița, greutate și încercările de tot felul, care fac ca viața omului să fie nesuferită, grea și plină de osteneli, — toate au fost puse în slujba oamenilor, ele fiind în același timp instrumente de educație în purtarea de grije a lui Dumnezeu, ca să-l ridice pe om din mocirla în care l-a scufundat păcatul. Deși lumea a decăzut, totuși mai trebuie să aibe nădejde. Insași firea este vestitoarea nădejdii și a mângâierii. Intre spini sunt și flori.

Dragostea lui Dumnezeu o vestește fiecare floare fiecare fir de iarbă. Aerul este plin de cântecul vesel al păsărilor. Florile mirositoare înmirezmează întreg aerul. Stejarii pădurilor cu verdeața lor mărturisesc deasemenea dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, gata să facă cât mai fericite făpturile Sale.

Insuși Dumnezeu și-a manifestat dragostea și milostivirea Sa. În timp ce Moisi se ruga: „Arată-mi slava ta!” Dumnezeu i-a răspuns: „Eu voiu trece pe dinaintea ta toată slava mea; și trecând Domnul pe dinaintea lui, a glăsuț: „Iahve, Iahve. Dumnezeu iubitor de oameni, milostiv, îndelung răbdător, plin de îndurare și de dreptate” (II Moisi 33¹⁸⁻¹⁹; 34⁶), „îndurat și milostiv” (Iona 4²), „pentru că „binevoiești să fie milostiv” (Micheia 7¹⁸).

Dumnezeu ne-a legat de El cu nenumărate semne ale ceriului și ale pământului. Aceste semne însă nu simbolizează desăvârșit dragostea nemărginită a lui Dumnezeu. Deși oamenii s'au împărțășit de aceste mărturii, totuși, mințea lor fiind întunecată de Satana, l-au privit pe Dumnezeu cu frică. Il credeau sever și neîndurat. Satana îi îndemna pe oameni să L creadă pe Dumnezeu ca pe un judecător neiertător. Ca să dispară această închipuire deșartă și ca să se arate dragostea lui Dumnezeu, a venit Hristos în lume

Fiul lui Dumnezeu a venit din cer, ca să ne facă cunoscut pe Tatăl. „Pe Dumnezeu n'amenii nu l-a văzut vreodată; Fiul Unul-Născut, care este în sânul Tatălui, acela a spus despre el” (Ioan 1¹⁸). „Pe Tatăl nu-l cunoaște nimeni, fără numai Fiul și căruia va voi Fiul să-i descopere”. (Matei 11²⁷). La rugămintea învățăceilor să le arate pe Tatăl, Iisus le spune: „Sunt cu voi de atâta vreme, Filipe, și tu nu m'ai cunoscut? Cel ce m'a văzut pe mine: a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: arată ne pe Tatăl?” (Ioan 14⁹).

Și cu privire la misiunea Sa pământească Iisus Hristos ne spune: „Duhul Domnului este asupra mea, pentru care m'a uns să binevestesc săracilor, m'a trimis să tămăduiesc pe cei zdrobiți cu inima” (Luca 4¹⁸). Iată lucrarea mântuitoare a lui Hristos: să umble prelutindenea să facă bine tuturor, să vindece pe cei de sub stăpânirea Satanei. Fiecare faptă a lui Iisus este isvorâtă din dragostea și mila nemărginită față de făpturile Sale. A luat asupra Sa firea omenească, ca să înțeleagă toate necazurile oamenilor. Toți îndrăse-neau să se apropie de El, chiar și cei mai săraci. Până și copiii veniau cu drag la El, ca să stea pe genunchii Lui, să se uite în ochii Lui, ce reflectau dragoste și bunătate.

Iisus n'a ocolit niciodată adevărul pe care-l mărturisea însă, cu cea mai mare dragoste. În contactul cu poporul, totdeauna se purta cu cea mai mare grije și atențiune. Niciodată n'a fost dur, niciodată n'a agrăit cu răsteală pe cineva, niciodată n'a provocat suferință inutilă vreunei inimi sensibile. În schimb a înfierat fățarnicia, necredința, răutatea. A plâns deasupra Ierusalimului, deasupra acelui oraș pe care l-a iubit stăta, dar care se ferea să-L primească, pe El care era Calea, Adevărul și viața.

L-au nesocotit pe El ca Mântuitor, dar cu toate acestea El îi deplângea cu milă.

Toată viața lui Hristos a fost o jertfă vie; toată viața și a dus-o în slujba deaproapelui. În fiecare semen vedea un suflet pierdut, a cărui mântuire o ține ca cea mai înaltă chemare a Sa. Iisus este milostivul Mântuitor prin care „Dumnezeu s'a întrupat”. Iisus a trăit, ca să ne izbăvească. S'a făcut omul durerii (Isaia

mele vieți înconjurătoare, toate impresiile din afară, pe cari observarea simțurilor le întipăresc. Numai Dumnezeu trăiește în inima, în creierul, în toată ființa lui. Este starea unui amorezat. De fapt, un sfânt este totdeauna un îndrăgostit în Dumnezeu. Un îndrăgostit, iarăși, n'are loc în sufletul său pentru nimic altceva, decât pentru obiectul iubit. Unui îndrăgostit nu-i place sa filozofeze despre iubirea sa: cum și de ce iubește? El vrea un singur lucru — să iubească. „Zis-a Avva Aloni: De nu va zice cineva, că eu singur și Dumnezeu suntem în lume, nu va avea odihnă” (P. 43).

Odihna sau pacea Sfinților residă în a trăi, în plenitudine, în Dumnezeu. „Eu singur și Dumnezeu suntem în lume”. În sufletul Sfântului n'are loc, nu încapă nimic, nimeni din lume, pentru că e plin, ocupat cu Dumnezeu: „Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume” (Galateni 6.14). Religiozitatea, Credința se măsoară, deci cu măsura iubirii, cu cuprinsul locului, în care în sălășluiește pe Dumnezeu.

Sfinții din Pateric ne învață calea spre aceasta lume: cum se străbate; ne arată greutatea, piedicile ce vom întâmpina în acest drum, dar ei ne dau și

armele, pentru a ne apăra, pentru a țese învingători: Umiliința și plânsul. Acestea calități sunt „alfa” și „omega”, începutul și sfârșitul vieții unui sfânt. Conflictul lăuntric — antinomia sufletului, Eu-l nostru, în care gânditori, maeștri ai scrisului, ai artei, văd o luptă neconținută între forțe egale, necunoscute și intransformabile — capătă, la Sfinți, definiția sigură precum și posibilitatea de a repara această rupătură. Strigătele multiple din lăuntru nostru se reduc la două forțe contrare: Sufletul și trupul. Acesta din urmă poate fi înlăturat sau învins, prin smerenie: „A zis un Bătrân: Celce are smerențe, smerește pe draci” (Pag. 358); sau: „Către un sihăstru mare care a zis: De ce mă lupți așa, satana? A răspuns satana, zicând: „Tu ești acela ce mă lupți tare pe mine, prin smerita cugetare” (Pag. 358). Dracii, satana sunt acela, cari pun un părete de despărțire între noi și Dumnezeu. Pofta, voluptatea, patimile, pasiunile etc. nu sunt atribute pozitive în noi; nu trebuie privite ca lucruri inevitabile, cum cred psihologii, scriitorii, pecetlindu-ne prin aceasta ca o creațiune imperfectă (aci constă deosebirea dintre religie și artă), ci destructibile; și omul trebuie și poate să se debaraseze de ele, să-și câștige unitatea aceasta sfântă în Dumnezeu. Smeren-

53), ca să fim noi părtași ai bucuriei veșnice. Dumnezeu a binevoit, ca preaiubitul Său Fiul să coboare din înălțimea cerului; Dumnezeu a binevoit, ca Fiul Său să părăsească Sânul Tatălui, ca să sufere, în schimb rușine, umilință, ură și moarte. „Dar el fusese stră-puns pentru păcatele noastre și sdrobit pentru fărâdelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin ranele lui noi toți ne-am vindecat” (Isaia 53,5). Să L privim pe Iisus în pustie, în Galsimani, pe Cruce! Fiul lui Dumnezeu a luat asupra Sa păcatele lumii. El, care a fost una cu Dumnezeu, a simțit în inima Sa aceea ruptură pe care o aduce păcatul între Dumnezeu și om. Din cauza aceasta a strigat: „Dumnezeule, Dumnezeule pentru ce m'ai părăsit?” Povara păcatului, neobișnuința cu acel păcat, ruptura de Dumnezeu chinuia inima lui Iisus în acele clipe.

Această jertfă, însă, n'a fost adusă cu scopul, ca să isvorască dragoste în inima cerescului nostru Tată față de om sau ca să l determine pe Dumnezeu să mântuiască pe om. Nu „că Dumnezeu așa a iubit lumea încât a dat pe Fiul Său Unul Născut, pentru ca oricine care crede într'ânsul să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3,16). *Tatăl ne iubeste pe noi. Iisus a fost numai instrumentul prin care Dumnezeu și-a revărsat cu prisosință dragostea Sa față de omenirea căzută, „pentru că Dumnezeu era întru Hristos și a împăcat lumea cu sine însuși”* (II Cor 5,19).

Iisus spunea: „pentru aceasta Tatăl mă iubeste pe mine, fiindcă eu îmi dau viața mea, ca iarăși s'o iau” (Ioan 10,17), ceea ce vrea să zică, că Tatăl meu așa vă iubeste pe voi și de aceea mă iubeste și pe mine mai mult, tocmai pentru că mi-am jertfit viața, am luat asupra mea toate datoriile și păcatele voastre, am devenit înaintea Tatălui mai iubit.

Nimeni altul fără numai Fiul lui Dumnezeu putea săvârși mântuirea noastră, pentru că numai El singur a fost în sânul Tatălui. Numai El, care cunoaște adâncimea și înălțarea dragostei lui Dumnezeu, putea să ducă la îndeplinire o așa de mare jertfă pentru omenire.

În afară de jertfa fără de seamăn a lui Hristos pentru omul căzut, nimic n'ar fi în stare să arate nemărginita dragoste a lui Dumnezeu față de omenirea căzută. „Dumnezeu așa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul Său Unul-Născut” (Ioan 3,16). Nu L-a dat numai

ca să trăiască între oameni, ca să poarte păcatele noastre și să moară ca jertfa a lor. L-a dat ființei căzute. Hristos s'a identificat cu interesele și lipsurile omenirii întregi. El, care era una cu Dumnezeu, s'a înălțuit cu fiii oamenilor cu o legătură indestructibilă. Hristos nu se rușinează să i numească fii ai Părintelui ceresc. El este jertfa noastră, mijlocitorul și fratele nostru. Toate acestea le-a săvârșit Hristos numai și numai ca să ridice pe om din stricăciunea și adâncimea păcatului și pentru ca dragostea lui Dumnezeu să se reflecteze în lume și în acest chip.

Iar acel preț care a fost dat pentru izbăvirea noastră, — ne poate oferi un prilej mai luminos despre darul cu care ne împărtășim prin Hristos. Dumnezeu scul apostol Ioan, după ce a zărit înălțimea, adâncimea și largimea dragostei lui Dumnezeu față de omenirea căzută, s'a umplut de slavă și adorațiune, și temându-se că nu va fi în stare să tălmăcească prin graiu omenesc măreția și duioșia acestei iubiri, — exclamă cu căldură: „priviți și vedeți cu ce dragoste ne-a înconjurat Tatăl, ca să fim fii ai lui Dumnezeu”. Cât de prețios îl face pe om acesta! Fiii oamenilor, prin călcarea poruncii dumnezeiești au devenit supușii Satanei. Oamenii căzuți, prin unirea cu Hristos, cu adevărat sunt vrednici de „fii ai lui Dumnezeu”.

Asemenea dragoste este fără pereche. Fii ai Împăratului ceresc. Obiect de cea mai profundă meditație: *dragostea nemărginită a lui Dumnezeu față de lumea care nu L-a iubit*. Acest gând exercită o putere cuceritoare asupra sufletului și robește voinții dumnezeiești sufletele înfelegătoare. Cu cât studiem mai mult ființa lui Dumnezeu în lumina Crucii, cu atât vedem mai mult milostivirea, duioșia, iertarea, dreptatea, bunătatea și mai presus de toate iubirea nemărginită a lui Dumnezeu față de omenire.

•STRAJA ȚĂRII:

Textul biblic

Pr. C. Turicu

Comandamentul Străzii Țării a luat între punctele praznicului — timp pentru fiecare sărbătoare străjerăscă, la loc de cinste, și explicarea scurtă a unui text din Sfânta Scriptură. Prin aceasta a satisfăcut îndeeajuns dezideratelor conferințelor catinetice și pastorale, în care preoții cerea cu multă insistență răspândirea în cercuri cât mai largi a învățăturilor biblice și tălcuirea lor prin slugitorii sfintelor altare.

Aceste „texte biblice” vor fi *alese, tălcuite și aplicate* la viața străjerilor de către preoții noștri fără a se putea sustrage dela acest binecuvântat obligament sub nici un motiv. O dezertare dela această îndatorire ar fi cea mai bună armă pe care preoșimea noastră o oferă sectanțelor, cari toți se cred îndreptățiji să facă tălcuire din Biblie.

Singur preotul a primit această misiune pe calea succesiunii tainice dela sfiii Apostolii cărora li s'a ordonat: „Mergeți și învățați.” (Marcu XVI. 15)

Textul biblic are un loc bine determinat îndeosebi la ceremonialul ridicării Pavilionului național. După ce cuibul de serviciu arborează drapelul în vreme ce în tregul stol cântă Imnul regal, urmează un act de respectare sufletească ce se scurge în adâncă pietate prin ansamblul cântării Tatăl-nostru. Când sufletele

nia aceasta este medicamentul: Umilința și plânsul! Omul nu poate să-l aibă pe Dumnezeu, decât numai acum când nu se mai are pe sine însuși... Smerita cugetare, înseamnă conștiința, convingerea disprețului, a defaimării a tot ce e trupesc, a se goli din ele. Golirea aceasta își capătă expresia deplină în plâns. „Zis-a iarăși: Fiilor, precum tot păcatul, pe care l face omul, afară de trup este, iar cela ce face curvie, acela în trupul său greșeste, pentru că dintr'ânsul iese spurcăciunea și spurcă tot trupul lui; așa și toate bunătățile afară de trup sunt; iar cel ce plânge pentru mântuirea sufletului său, acela își curățește și trupul său, pentru că lacrimile care ies din ochii lui, acelea tot trupul și sufletul lui li spală” (Pag. 284). Smerenia deschide izvoarele lacrimilor; acestea, iarăș sunt semnul, proba acestei convingeri. Plânsul este apogeul trăirii, este maxima emoția simțurilor. Copiii plâng des, pentru că trăesc impresiile sută la sută. Omul matur economisește lacrimile, pentru că logica i a otrăvit viața cu îndoeli. Sfiii prin trăirea și convingerea deplină, devin iarăși copii.

(Va urma)

sunt mai primitoare pentru învățătură, când inimile sunt deschise să primească „sămânța cea bună“, atunci glasul preotului rostește *un verset* din B.ble.

Este un moment solemn, o culme și o potență duhovnicească de care în primul rând preotul trebuie să fie seamă. Ca orice clipă solemnă, nu poate fi lungită prin introduceri pregătirea doar s'a făcut prin cel mai desăvârșit metod psihologic : pietatea rugăciunii domnești.

Textul biblic privit ca și o «cuvântare» va trebui deci să fie *scurtă și cuprinzătoare !*

Programa analitică publicată în Buletinul Străzii Țării No. 3—4 a. c. prevede ca și timp în intervalul cărui să se desfășoare punctul textului biblic 3—5 minute !

Preotul va *alege* așadar un astfel de text, care să cuprindă o *singură idee* respective o *unitate* de învățătură.

Dacă, spre pildă, chiar în ziua de Crăciun s'er face o serbare străjerească și părintele ar fi rugat să satisfacă punctul din program prevăzut în mod oficial sub numirea «textul biblic», fără îndoială că ar căuta în primul rând Evanghelia apoi Apostolul zilei.

În Evanghelia (Matei II 1—13) se face o enarare a sosirii celor trei magi la ieslea Vifleemului. Nu se găsește nici o sentință scurtă din care s'ar putea face o aplicare succintă și directă la însemnătatea praznicului.

Apostolul (Galateni IV, 4-7) ar servi un text potrivit scos din versetul 7 : „*nu mai ești rob, ci fiu !*“

Prin cântecul îngerilor formați în cor ceresc deasupra ieslei din Vifleem, aducând în glasul lor de cântec al Divinității solta împăcării „Mărire în cer lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoință“, se pronunță și sentința Tatălui pentru om : nu mai ești rob, ci fiu !

Fiul din brațele Preacuratei a făcut marea împăcare între bunul Dumnezeu și omul rob și păcatului. Și acest om descătușat din robia rădăcării, cu cântecul fiului celui mai tânăr din Evanghelia despre Fiul cel pierdut, se găsește azi în staulul Vifleemului atât în flința păstorilor umili, cât și în cea a magilor înțelepți cări aduc cele trei daruri : aur, smirnă și tămâie.

Aceste reprezintă regnul mineral, iar în jur stau turmele păstorilor pe vegetația bogată, ca întreaga fire să participe la ridicarea omului — regele naturii — din starea de rob în cea de fiu al lui Dumnezeu. Aceasta este bucuria Crăciunului pentru noi oamenii !

Textul cules cursiv pronunțat la înțeles, clar și cu simț poate servi ca și un modest model de „text biblic“ conform prevederilor Străzii Țării.

sale, contravine bunelor moravuri, ordinii și liniștii publice.

„Al. 2. Măsurile luate de autoritățile administrative și polițienești nu se restrâng numai la închiderea caselor de rugăciuni identificate și aparținând asociațiilor interzise sau neautorizate, ci se aplică și la oprirea și dizolvarea oricăror adunări ale credincioșilor respectivi.

Organele administrative și polițienești vor aduce la cunoștința ministerului Cultelor și Artelor orice cazuri deosebite de natura celor prevăzute în art. I și în instrucțiunile de față.

„II. Art. 2 reglementează cele două formalități deosebite pe care trebuie să le îndeplinească membrii unei noi asociații religioase pentru a putea să se organizeze și funcționeze în mod legal și enume :

a) Obținerea unei recunoașteri, în principiu, din partea ministerului Cultelor și Artelor, a asociației ca doctrină și ritual și

b) obținerea unei autorizații speciale pentru organizarea și funcționarea locală a unei grupări de asociații, care au dobândit în prealabil recunoașterea dela punctul a) de mai sus.

Cine face legalizarea semnăturilor

„III. La art. 3 în numărul de 100 membri necesari obținerii recunoașterii unei asociații religioase pot intra și bărbați văduvi sau divorțați, cu copii legitimi.

Legalizarea semnăturilor puse pe cererea de recunoaștere se face în comunele rurale de către primar, iar în cele urbane, reședințe sau nereședințe de județ, de către organele polițienești.

„IV. În numărul de 100 capi de familie prevăzuți la art. 4, punctul 1, al. 2, se cuprind și femeile văduve cu copii.

Starea confesională se va proba cu dovada ofițerului stării civile, prevăzută de art. 45, al. 5 din legea pentru regimul general al cultelor, însoțită de o copie legalizată de pe declarația făcută înaintea ofițerului stării civile cu prilejul eșirii din cultul avut și trecerea la asociația religioasă respectivă.

Dovada oficială cerută de art. 4, punctul 2 în legătură cu existența unui local propriu pentru o casă de rugăciuni, va fi eliberată de către primăria locală, înțelegându-se prin local propriu imobilul apt pentru o astfel de destinație.

Dovada oficială că localul casei de rugăciuni al unei asociații religioase este situat la o depărtare suficientă de locașurile de rugăciuni ale altor culte constă dintr'un certificat liberat unuia din cei 20 semnatari ai cererii de către primăria locală, împreună cu un plan sumar al poziției tuturor locașurilor de rugăciuni învecinate.

Cum se obține personalitatea juridică

„V. Membrii asociației religioase locale autorizate de minister să funcționeze potrivit art. 4 din decizie de drept privat conform legii persoanelor juridice, capacitatea asociației de a achiziționa bunuri mobile și imobile, limitându-se numai la acelea destinate susținerii personalului religios la întreținerea și mărirea casei de rugăciuni, a localului pentru educația religioasă și morală a copiilor credincioșilor, aflate lângă casele de rugăciuni, a cimitirului și locuinței pentru predicatori.

Instrucțiuni pentru aplicarea deciziei ministerului Cultelor asupra sectelor

Ministerul Cultelor a trimis organelor în subordine următoarele instrucțiuni pentru aplicarea ultimei decizii ministeriale în legătură cu regimul sectelor :

„I. Se înțelege că sunt interzise nu numai asociațiile religioase enumerate în alineatul 2 al acestui articol, ci și oricare altă asociație religioasă care s'ar identifica și care s'ar dovedi că prin doctrina și prin practicile religioase ale aderenților ei aduce atingere legilor de organizare ale Statului și instituțiilor

„VI. Când într'un județ nu există 100 de credincioși capi de familie în sensul art. 4 din decizia No. 26208/1938 sau când deși acest număr poate fi realizat, însă lipsește un centru cu 50 capi de familie ceruți de art. 8 din decizie, în ambele aceste cazuri credincioșii se afiliază la organizația locală din județul vecin.

Când numărul credincioșilor capi de familie ai unei organizații religioase locale, va trece de 200, 100 din aceștia se pot constitui într'o nouă asociație religioasă locală, având drept la casă de rugăciuni și predicatori proprii.

„VII. Pe lângă casa de rugăciuni dela sediul asociației religioase locale mai pot funcționa și alte case de rugăciuni aparținând aceleiași asociații, dar numai în localitățile unde se găsesc 50 familii de credincioși.

Casele de rugăciuni recunoscute și autorizate de minister până la 9 Decembrie 1938 data publicării deciziei No. 52327/938, pot să funcționeze și în viitor dacă în localitatea respectivă și în localitățile învecinate domiciliază 50 familii de credincioși.

„VIII. După vizarea registrelor asociațiilor religioase locale de către autoritatea comunală locală conform cerințelor art. 10 din decizie, Primăria în drept va înainta Ministerului un extras al situației anuale în ceea ce privește numărul membrilor care au părăsit sau care vor fi intrat în acea asociație religioasă locală.

În registrul asociației vor fi menționate toate mutațiile de membri, atât capii de familie, cât și soția și copiii acestora.

Stabilirea identității predicatorilor

„IX. Pentru stabilirea identității predicatorilor recunoscuți de Minister, aceștia vor avea carnet de identitate cu fotografia lor, liberate de ministerul Cultelor (art. 12 din decizie).

La art. 13, al. 2. se permite predicatorilor asociației locale și numai la cererea credincioșilor respectivi a da asistență religioasă (cântare, rugăciuni, servicii de înmormântare) în cazuri excepționale și exclusiv numai în prezența membrilor familiei ce locuiesc împreună.

„X. La adunările religioase de cult ale membrilor unei asociații religioase locale nu pot fi invitați în scris sau verbal credincioșii altor culte.

Prin acte de prozelitism religios se înțeleg toate acele demersuri și încercări făcute de conducătorii și membrii unei asociații religioase, colectiv sau izolat, care urmăresc ademenirea credincioșilor altor culte, criticându-le doctrina și ritualul lor, cu scopul de a-i determina să devină membrii acelei asociații.

„XI. Elevii de școală, ai căror părinți (tatăl și mama) sunt membri unei asociații religioase, vor putea fi educați religios de predicatorul asociației respective aprobat de ministerul Cultelor, care are calitatea și calificarea de catihet, obținută în condițiile art. 16 din decizie, posedând și autorizarea de catihet din partea ministerului Educației Naționale.

„XII. Când numărul membrilor unei asociații religioase locale, a scăzut sub 50 capi de familie, membrii rămași vor putea să se înscrie individual într'o asociație religioasă recunoscută de Minister, aflată în apropiere.

Chestiunea fondurilor

„XIII. Achizițiunile de bunuri în vederea înființării și funcționării școlilor pentru pregătirea personalului religios, ca și pentru celelalte instituțiuni permise, vor fi comunicate în prealabil Ministerului Cultelor spre aprobare. (Art. 18, al. 2).

„XIV. Bugetul și inventarul de avere a asociației religioase locale vor fi înaintate Ministerului Cultelor înainte de începutul anului financiar, aplicabil Statului.

Contul de gestiune va fi înaintat imediat după închiderea anului financiar.

„XV. Taboul cu datele referitoare la membrii asociațiilor religioase locale recunoscute până la data de 8 Decembrie 1938, prevăzut de art. 4 din decizie vor putea fi întocmite de fiecare asociație locală pe răspunderea conducătorului local și înaintate direct Ministerului Cultelor, conform art. I din decizia No. 52327/1938.

„XVI. În cazul închiderii unei case de rugăciuni, conform art. 21, al. 2 al deciziei No. 26208/1938, membrii asociației respective vor fi trimiși în judecată penală, conform art. I din menționata decizie, numai dacă dâșii continuă să se adune în scopuri religioase după 15 Decembrie 1938“.

Căsătoriile mixte

„Universul“ (19.XII) scrie :

Guvernul ungar este hotărât să ia o serie de măsuri împotriva evreilor în cetățeni cu scopul de a-i exclude din armată, din presă, dela conducerea întreprinderilor bancare, industriale și comerciale. — considerându-i decăzuți din drepturile cetățenești ce li s'au recunoscut până acum.

Între altele, se prevede și o dispoziție relativă la ofițerii maghiari căsătoriți cu evreice. Acești ofițeri vor fi puși în alternativa următoare: ori divorțul, spre a putea fi menținuți în serviciul activ; ori excluderea lor din armată.

Dispoziția aceasta severă este bazată pe argumentul următor: cadrele ofițerești, ca să poată prezenta toate garanțiile cerute de interesele superioare ale apărării naționale, trebuie să fie purificate de elementele ce ar fi susceptibile să sufere anumite influențe, în familie și în societate, ce ar fi dăunătoare m'ns unei ce o au de îndeplinit ofițerii.

În cazul acesta, căsătoriile ofițerilor cu evreii sunt considerate periculoase.

Noi am atras atenția, în repetate rânduri, asupra efectelor ce le-ar putea avea căsătoriile mixte ale ofițerilor și funcționarilor statului, mai cu seamă când aceștia exercită atribuțiile și funcțiunile lor în zonele frontierelor unde populația este formată și din grupuri minoritare.

În situația actuală, când propaganda celor ce urmăresc scopuri opuse intereselor noastre naționale este atât de intensă și se face în diferite direcțiuni, se impune să fim prevăzători și să luăm din vreme măsurile necesare.

Între aceste măsuri, pe care le-am propus mai de mult, este și *interzicerea căsătoriilor mixte, atât ofițerilor cât și funcționarilor statului*, care prin serviciile lor sunt în legătură cu interesele apărării naționale.

În deosebi, în zona frontierelor este nevoie de aplicarea unor măsuri excepționale, care să asigure

tuturor organelor și instituțiilor statului posibilități să răspundă cerințelor apărării naționale, în condițiile cele mai bune.

Așa scrie „Universul”, după dureroase experiențe românești, ca și după pilda de trezire și de apărare, pe care ni-le impun împrejurările, și nouă.

Noi am mai scris în cauză. Și s'ar cuveni să vedem mobilizându-se conștiința românească, sau cel puțin instinctul de conservare, și în aceasta privință. Cel puțin începând de aici, dela frontieră, unde suflul rece și al străinismului se resimte, mai aprig, mai îngrijorător.

Luptă

*Se luptă aprig Antichrist,
Cuprins de disperare,
Să-L detroneze-acum pe Christ
Și sfintele-I altare.*

*Cu ghiarele-i de leu turbat
Și'n spume de mânie,
Biserici multe-a dărâmat,
In marea-i nebulie.*

*De sângele ce l-a vărsat
E roșu 'ntreg pământul,
Dar fața-i, plină de păcat,
Va 'nvinge-o doar Cuvântul.*

Pr. Teodor Sărac
Fughiu-Bihor

Bibliografie

Preot Gh. Negură: *Pilde și sfaturi duhovnicești*, Cernăuți, 1938 voi I. pag. 140, vol. II are 148 pagini. Păr. consilier eparhial, Gh. Negură este un preot de elită din eparhia de Dumnezeu binecuvântată a Bucovinei. Sf. Sa este îndeosebi un sânguincios culegător de «Maxime și cugetări creștinești», publicate în diferite reviste bisericești. Una dintre aceste este și următoarea, dată unei perechi la sf. taină a cununiei. Pronumele personal persoana întâia este: *eu* iar, pronumele personal persoana doua este: *tu*. În căsătorie, și'n viața familiară să nu fie așa, ci persoana doua să fie persoana întâia. Întâmplările din viața poporului, prilejuite în timpul cât păr. Negură, a fost preot de enorie, le-a publicat, rând pe rând, în revista populară bisericească „Duminica ortodoxă” din București. Din îndemnul I. P. Sf. Mitropolit Visarion, aceste întâmplări le-a cules și publicat în volum. Ele cuprind — pilde și povești de zidire sufletească, față de părinți, copii și creștinii de toate vârstele. Se cetește foarte ușor și pot fi folosite ca subiecte pentru predici, îndeosebi la combaterea concubinajului, modei, beției și altor neajunsuri cari tulbură, dela o vreme încoace, viața bisericească, a satelor sirașelor noastre.

Prețul ambelor volume 60 Lei. Se pot procura dela Librăria noastră Diecezană.

Pr. T. M.

Cronici

Anul Nou la Arad, a fost prăznuit după cuviință. La Catedrală, a slujit P. C. Sa noul protopop *Florea Codreanu*, cu un sobor de preoți. Iar la sfârșitul sfintei liturghii, aceiași preoți slugitori, complectându-se la numărul de doisprezece și încă doi diaconi, au asistat la săvârșirea „Te Deum”-ului de An nou, care a fost slujit de P. Sf. Sa Părintele *Episcop Andrei*. Cu acest prilej a cuvântat *Cucernea Sa* păr. paroh *Violet Mihăițu*.

După „Te-Deum” reprezentanții Armatei și-ai autorităților lor, precum și intelectualii noștri prezenți la serviciile divine, s'au îndreptat spre reședința episcopescă. Acolo, cei de față și-au exprimat omagiile și bunele urări pentru P. Sf. Sa, prin rostul Dlui general *Petre Georgescu*, Comandantul Div. I. Cavalerie. P. Sf. Sa a răspuns, mulțumind iuturora pentru sentimentele exprimate, în special Armatei și reprezentanților ei vrednici, în cari vede pe cei mai capabili colaboratori ai Bisericii, în spiritul nou, de reculegere națională, ce s'a urnit.

„Boboteaza”, — marele praznic, intrat așa de adânc în conștiința noastră religioasă și națională — s'a serbat și astădată, la Arad, în condiții de fast. După sf. liturghie, slujită în sobor de P. C. Sa protopopul *Fl. Codreanu*, a urmat slujba sfințirii celei mari a apei, care a fost săvârșită de P. Sf. Sa Părintele *episcop Andrei*, cu un sobor de doisprezece preoți și doi diaconi. Ca și altădată, la slugirea din fața Catedralei, au asistat autoritățile și multă lume de credincioși.

A doua zi, în ziua soborului Sfântului Ioan Botezătorul, s'a slujit sf. liturghie de P. C. Sa păr. iconom stavrofor *Dr. Gh. Ciuhandu*, cu doi preoți și un diacon.

În satul Stâlpu din eparhia Buzăului se găsește o biserică veche, ce trebuia renovată și redată destinației sale. Renovarea a scos la iveală o pictură mai veche, făcută de zugrăvi vestiți. Din pictură, o parte a fost salvată și păstrată, ca de ex. icoana în comun a celor doi voievozi contemporani *Matei Basarab* și *Vasile Lupu*, amândoi alături, în poziție de rugăciune. Dar importanța nu se oprește la atât numai. Sfințirea bisericii aceleia s'a săvârșit dealtfel cu forme de mare praznic, din care s'a desprins gestul citoresc al consilierului regal *D-Dr. Const. Angelescu*. D-Sa, cu acest prilej, după pilda marilor boeri și voievozi citori din trecut, a colaborat la spălarea prestolului. Iar după sfârșitul slujbei, într'o cuvântare, a făcut mărturisirea de credință, că de patru decenți de viață închinată științei, nu a șovăit în credința sa despre Mântuitorul Hristos, care nu prin știință omească, ci prin Dumnezeirea Sa a întemeiat religia adevărată. În acest senz s'a adresat poporului și, mai ales, tineretului.

Cu adevărat, frumos și grăitor praznic al sufletului românesc curat.

Informațiuni

Cazul protopopului ort. din Sighet, al părintelui Mihail Munteanu, s'a lămurit. Auzisem și noi lucruri, pe cari nu le credeam și ne intristau, pentru om, dar mai ales pentru cauza ortodoxă din Maramurăș. Acum avem știre, din sursă oficială-bisericească, de cuprinsul că — după ce cazul fusese ținut la suprafață un an de zile, fiind exploatat de cei interesați de a vedea taiburări între noi, și după ce se ceruse și intervenția forurilor just țiare, — părintele protopop iese din joc, curat. Tribunalul Maramurăș a dat în cauză hotărâre de clasare urmării pe mai departe. Înregistrăm cu plăcere această hotărâre a Justiției.

Dela Zimbru aflăm, că în aceea localitate s'au cunoscut, în anul 1938, în total 27 părechi de concubini. Lucrarea protopopului a fost sprijinită de doi combatanți zeloși al concubinajului, cari sunt d-l notar *Ilarie Țircuș* și d-l *Dumitru Groaznicu*, șeful postului, de jandarmi de acolo.

Încetăm, bucuroși, aceste colaborări cu rezultat vrednice de a fi cunoscute și urmate și în alte părți.

Redactorul nostru mulțumește pe aceasta cale tuturor acelor prieteni personali și cititori ai acestui organ, cari l-au cinstit cu felicitări și alte cuvinte frumoase, din prilejul Sfințelor sărbători și al Anului nou. Din partea sa, le întoarce aceleași bune urări, rugând să fie scuzat, că de astadată le răspunde pe aceasta cale.

No. 10458/938.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de **Capelan protopopesc în Arad**, devenit vacant prin promovarea preotului *Viorel Mihușiu* de paroh, se publică concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Veniturile sunt: salariul dela Stat, sesia preoțească, locuință, sau chirie bugetară, 1/3 parte din stolele protopopului, birul în suma de 600 Lei anual.

Alesul va servi și va îndeplini în biserică și în parohie funcțiile încredințate de protopop. Va catehiza la școlile primare la care va fi repartizat. Va plăti impozitele după beneficiile sale.

Reflecții își vor adresa cererile către Consiliul parohial din Arad, le vor ajusta cu actele necesare, dovedind că au calificare pentru parohii urbane.

Cererile se vor înainta Sfinței Episcopii a Aradului. Pentru prezentare în sfânta biserică, spre a se face cunoscuți enoriașilor, reflecții se vor anunța protopopului.

Consiliul Parohial din Arad

2—3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu eparhial Nr. 5382/1938 prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** pentru ocuparea parohiei I. din *Săvârșin*, devenită vacantă prin trecerea în statul de pensie a preotului *Iosif Ognean*.

Venitele acestei parohii sunt:

1. 16 jugh. cad. teren arabil în pusta *Utlivniș*.

2. 3 jugh. pământ, parte arabil, parte fânaț în țarină.

3. 32 jugh. pășune și pădure.

4. Birul legal.

5. Stolele legale.

6. 16 voturi urbariale după pământul parohial.

7. locuință în casa parohială situată în *flia Vinești*.

Indatoririle preotului sunt:

1. Să catehizeze elevii școlilor primare din localitate.

2. Să achite toate impozitele către stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia este de clasa I-a. Celce reflectează la acest post vor trebui să obțină învoirea prealabilă a P. S. Sale Păr. Episcop Andrei pentru a putea recurge la această parohie, conf. comunicatului Nr. 2334/1938, publicat în nr. 14 al organului „Biserica și Școala“.

Cererile de concurs ajustate cu documentele de calificare și adresate consiliului parohial din *Săvârșin*, se vor trimite în termenul legal Ven. Consiliu eparhial.

Recurenții, cu aprobarea protopopului tractual, se vor prezenta în Sf. Biserică din *Săvârșin* spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Din ședința consiliului parohial din *Săvârșin*, ținută la 1 Iunie 1938.

ss. *Iosif Ognean*

președinte.

ss. *Petru Elenesi*

notar.

În înțelegere cu *Procopiu Givulescu* protopresbiter.

2—3

Concurs

În conformitate cu rezoluțiunea Venerabilului Consiliu Eparhial ort. român Nr. 9444—1938 pentru îndeplinirea parohiei *Hodoș* se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jugere.

2. Stolele legale.

3. Intregirea salariului dela stat.

4. Locuință în edificiul primăriei.

5. Birul legal ce se ia în concurs din oficiu.

Parohia e de cl. II-a și dela recurenți se cere asemenea calificare.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său și va catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Recurenții conf. comunicatului Nr. 2334—938 din „Biserica și Școala“ Nr. 14 a. c. vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea candida, iar cererea de concurs, cu toate actele, o vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului domiciliat în *Recaș* pentru a se putea prezenta în sf. Biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii.

Hodoș, din ședința Cons. par. dela 4 Decembrie 1938,

ss. *Romul Popovici*

preot-președinte

ss. *Florea R. Stanciu*

not. cons. par.

În înțelegere cu: ss. *Iosif Goanță* protopop, *Recaș*.

2—3